

Estimar el món apassionadament

Jesús Ballesteros

Catedràtic de Filosofia del Dret per la Universitat de València
Membre de l'Acadèmia Valenciana de Cultura

Que s'acompleixi el centenari de Josepmària Escrivà de Balaguer m'ha fet girar els ulls vers les paraules que va dir -homilia inoblidable- en aquella Eucaristia del campus de la Universitat de Navarra, davant gent de procedències diversíssimes, i de la qual es recull un excel·lent testimoniatge gràfic en les planes d'aquest llibre.

En aquella homilia, s'hi aplega el que seria un dels punts centrals del seu ensenyament constant amb una virtualitat que no s'exhaurí en vida seva sinó que comprovem, tants anys després, com va assolint cada cop un sentit més ple, a mesura que el seu esperit s'estén entre més persones i més ambients d'arreu del món.

Prenem com a referència per a resumir el contingut d'aquesta homilia, pronunciada al campus de la Universitat de Navarra, el 8-X-1967 (Converses amb Mons. Escrivà de Balaguer, nn. 113-123) el paràgraf que afirma l'exigència, de *fer hendecasíl·labs amb la prosa de cada dia* (n. 116).

L'homilia constitueix una reflexió en profunditat entorn de les conseqüències de l'Encarnació del Verb, motiu central de la meditació constant d'Escrivà de Balaguer, que visqué contemplant la humanitat de Jesucrist.

Si el Fill de Déu s'ha fet home igual que nosaltres en tot, llevat del pecat, tot el que és humà pot esdevenir diví, i, per tant, la vida humana es converteix en la recerca d'aquesta dimensió divina, present fins i tot en l'acció o l'esdeveniment més banal i intranscendent. Vet aquí que l'expressió forta emprada en l'escrit: *materialisme cristià* -que s'oposa audaçment als materialismes tancats a l'esperit (cfr. hom. cit. n. 115- és una superació del dualisme de la desencarnació sigui d'origen platònic, cartesà o pietista.

El qui és cridat a unir-se a Déu, a testimoniar la veritat cristiana, és l'home en tota la seva integritat, amb ànima i cos, i en el lloc coneret on es troba, la qual cosa implica tenir en compte els condicionaments ambientals en el sentit més ampli. D'aquí la importància atribuïda als detalls. El cos no és simplement una cosa que pertany al posseir de l'home, sinó també al ser: *el teu cos és com un pollí -un pollí fou el tron de Déu a Jerusalem- que es deixa cavalcar pels camins divins de la terra* (Amics de Déu, n. 137).

Convertir en hendecasíl·labs la prosa de cada dia equival a pensar que *hacer las cosas bien / importa más que el hacerlas*, com diu citant Antonio Machado. Es tracta de saber què significa aquest adverbi *bé*, en parla el fundador de l'Obra en molts passatges

els seus escrits, que es podrien resumir així. Treballar bé significa en primer terme oferir tot el que fem a Déu, cercant exclusivament la seva glòria. D'acord amb el passatge de sant Pau: *Deo omnis gloria*. Allò que oferim a Déu necessàriament ha de ser un treball acabat en els detalls, ja que altrament no seria ligne de Déu. (cfr. *Treball de Déu* a *Amics de Déu*, nn. 55-72). Però alhora per aconseguir una feina ben feta, cal ser humil, perquè només Déu proporciona l'acabat, per tant ens hem de sentir servents inútils, o com deia gràficament *sentir-se com el ruquet*, que ha de servir de tron al Senyor, o com el pinzell, en mans de Déu que, com artista, fa coses grans. Només l'humil és capaç de grans obres, perquè tot ho espera de Déu, sabent que per si mateix no és res, i menys que res. Només amb aquesta consciència el treball esdevé oració, i per tant mitjà de santificació. És el que recomanava Mons. Josepmaria Escrivà als qui encomanà de començar la Universitat de Navarra: Tal com pot llegir-se en la biografia del metge Eduardo Ortiz de Landázuri, escrita per Esteban López Escobar i Pedro Lozano (p. 216) davant l'afirmació del doctor: *Bé, pare, em va demanar que vingués a Pamplona per fer una Universitat, i ja està feta*, Mons. Escrivà contestà: *No l'he demanat que facis una Universitat sinó que et santifiques bo i fent-la*. Aquesta conversió del treball en oració és la clau de la unitat de vida, de la simplificació de la conducta i per tant de l'eficàcia. D'aquí que de cara als altres éssers

humans, l'acció ben feta, que devem a Déu, esdevé al mateix temps canelobre que il·lumina els altres (cfr. *Amics de Déu*, n. 61). *No caldria obrir la boca si la nostra vida resplendís així. Sobrarien les paraules, si mostréssim les obres* (sant Joan Crisòstom, citat a *Amics de Déu*, n. 60).

A l'inici del segle XXI, sembla provat que els ideals que la societat ha tractat de millorar, considerant que l'ésser humà és capaç de redimir-se per si mateix, marginant Déu, han acabat per girar-se contra el mateix home. *Quan l'ésser humà tracta de tornar la terra en un paradís (sense comptar amb Déu), la torna en un infern* (Hölderlin).

Només la unitat de vida basada en la conversió de la vida quotidiana en oració presenta unes possibilitats il·limitades de transformació de la societat. Per això deia Josepmaria Escrivà: *Déu vol un grapat d'home seus en cada activitat humana. Després... "pax Christi in regno Christi"* (cfr. Camí, n. 301). I també: *Somnieu i encara us quedareu curts!*

Aquest és el nucli del missatge apassionant que el fundador de l'Opus Dei presenta a les dones i els homes del segle XXI, antic i nou com el mateix Evangeli i que és especialment oportú de tenir present en el centenari del seu naixement.